

François Hollande

“Frantzia gupidagabea izango da Estatu Islamikoaren basakeriekin”

argia.eus-en ikusgai

Bide berriak: elikadura burujabetza

Badakigu zer jaten dugun? Nondik datorren? Nola eta nork ekoizten duen? BiziLur eta EHNE Bizkaia elkarteek egindako dokumentala.

Gogoan izan

Alzheimer gaitza duen pertsona batek euskaraz bizitzeko duen nahia eta determinazioa ditu ardatz Behatokiaren lanak.

DAVID JULIÁ ETXABE

Paranoia xenofoboa, politika murriztaileentzako aitzakia

Mikel Garcia Idiakez
@mikelgi

Parisko atentatuen moduko gertaeren aurrean, zergatik daude musulmanak kasik derrihortuta Estatu Islamikoa ez dela euren ordezkari argitu behar izatera, baina esaterako eraso xenofobo ugariaren aurrean zuri europarrak ez dute etengabe argitu behar erasoak ez dituztela ordezkatzeko? Zergatik baliatzen dira atentatu hauek migrazio politika are gogorragoa eskatzeko eta errefuxiatuen etorreraren inguruan beldurra zabaltzeko, atentatugileak europarrak baziren? Zergatik, sakoneko arazoei heldu beharrean, erabaki populista xenofoboak astintzen dituzte agintariak? Esaterako, “gorrotoa zabaltzen duten” meskitak ixtea, Manuel Valls Frantziako lehen ministroaren hitzetan.

Hain zuzen, halako gertaera lazgarriak aitzakia interesatu ere badirelako, xenofobia-

ren izua harrotuz kontrolaren eta askatasun murrizketaren politiketan sakontzeko – 30 egunez botere osoa ematen dion artikulua indarrean sartu nahi du François Hollande presidenteak–.

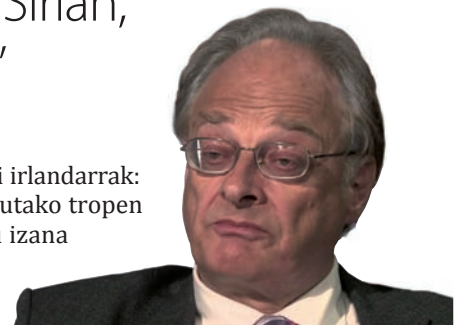
Txanponaren beste aldea

Siria, Irak eta Afganistango 24 errefuxiatu izan dituzte etxean, pasa den uztailetik, Alemaniako Dirk Voltz eta haren bikotekideak. Beldurraren mezua ahotan dutenen aurrean, errefuxiatu hauekin bizitako esperientzia aberasgarri eta baikorra kontatu du Voltzek sare sozialetan, eta lau haizetara zabaltu da bere idatzia. Hainbat hedabide, agintari eta taldek errepikatutako topiko arrazistei, herritarren artean zabaltzen saiatzen diren paranoia xenofoboari, eta Europaren ustezko musulmanizazio eta islamizazioaren izu funsgabeari esperientzia errealetik erantzun nahi izan die Voltzek.

“Estatu Islamikoa presiopean dago Iraken eta Sirian, horregatik eramaten dituzte erasoak atzerrira”

PATRICK COCKBURN, EKIALDE HURBILEAN ADITUA

Estatu Islamikoak azken hilabeteetan jasan dituen porrot militarrik aipatu ditu kazetari irlandarrak: “Orain badirudi ez dutela borrokatuko amaieraraino AEBek edo Errusiak airez babestutako tropen kontra. Estatu Islamikoaren buruzagiak sinetsita daude Kobanên hain luze borrokatu izana akatsa izan zela (...) Horren ordezkari gerrilla taktikak erabiliko dituzte eta gatazka-eremua zabaltu nahi izango dute, erasoak atzerrira eramanez”. **COUNTERPUNCH (2015/11/13)**

Beirut Parisen: Zibilizazioen Gerra garaile

Pello Zubiria Kamino

@pellozubiria

Marc Trédivic epaileak, hamarkada batez *lutte antiterroriste* delakoan ari-tuak, ohartarazia zuen irailean: *Charlie Hebdo*rena ez zela aperitifa baizik izan, okerreina ikusteko zegoen Frantzia. Paris azaroaren 13 ilunabarrean Beirut bihurtu duten ekintzaile suizidek arrazoi eman diote. Soinean zeramatzen bonbak leherrarazi, autoaren leihatila-tik tirokatu ostatuena terrazetan patxa-dan zeuden jendeak, kontzertu batera hurbildutako gazteak masakratu... eta ondoren, setio egoera. Bat-batean Paris-ko zentroa suertatu da justu bezperan Beiruteko Burj al-Barajneh auzo xiita (40 hildako Estatu Islamikoak eraginak) izan zena, edo Siriako gerra hasierako Damasko, Saddam Hussein erori ostean gerrilla urbanoa hasi zeneko Bagdad...

“Frantzia gerran dago” esan du François Hollandek. Eta gerra beti da gerra: gu edo haiek, gure nazioa edo haiena, gure aldekoa edo kontrakoa, gure alde ez dagoen oro dago gure kontra, gure alde ez dagoen gutarra susma-garria da, laster izan liteke traidorea...

Ezkerren balioak zorrotz zaintzen dituen ATTAC mugimendu altermundia-listak erantzun dio hilabeteotan gerrazaleen kapitain bilakatu presidenteari: “Hau ez da gure gerra. Amerikarrek Irak eta Afganistanen antolatutako honda-mendien ostean, Frantziak gaur Iraken, Libian, Sirian, Malin, Txaden, Nigerren, Erdiko Afrikan, daramatzen interben-tzioek eskualde horiek desestabilizatzen dituzte eta eragiten dute migratzaileak abiatzea Europa den gotorlekua hon-dartzetan itorrik agertzeko. (...) Al Kaeda eta Daeshen beren indar inhumano guz-tia eskuratzen dute injustizia horietan. Gerra honek ez garamatza inongo ba-keria, ez baita bakerik justiziarik gabe. Gerra hau bukatzeko gure gizarteak de-sintoxikatu beharko ditugu indarraren mozkorretik, armen, petrolioaren, metal preziatuen eta uranioarenetik”.

Hala ere, ATTAC bezalako aurrera-zaleen hitz burutsuok oihartzun txikia lortu dute gure etxe, karrika eta osta-

Bi lagun elkar besarkatzen azaroaren 13ko puntu ilunena bihurtu zen Bataclan aretoaren kanpoan.

tuetan. “Gure” diogu, euskaldunok fran-tses ere bagaren neurrian eta euskal-dun espainolok NATOren bidez gerra horietan guztietan sartuta gaudenez. Tamalez, herritar askoren, menturaz gehiengoaren, artean errotzen sentitzen dugu Zibilizazioen Talka. Beti agertzen da -kasualitatez- pistaren bat ondoan bizi duguna susmagarri bilakatzeko, izan *Charlie Hebdo* Mahoma iraintzen aritu omen zela, izan Parisko hiltzaileetako batek Siriako balizko pasaporte bat omen zeramala. “Zergatik datoz gure etxera berena inposatzera? Bihoaz beren lurretara hemendik laster”. Urrun geratu dira gaur atzerritarren kontra xaxatzen gaituzten hedabide nagusietatik politikari ustez burutsuek etorkinen beharra saltzen zigutenekoa, omen gure jubilarzioak kobratzeko bermea haien jarduera ekonomikoan zegoelako.

Zibilizazioen Gerra izan liteke neoliberal espansionisten asmakizuna, baina munduko eliteak gupida gabe doaz profezia hura eguneroko agendan nagusitzen. Hamar egun ez dira Tony Blairrek aitortu duela Iraken inbasioan hanka sartu zuela. Hamalau urte, milioika he-riotza eta Ekialde Hurbil osoa hankaz gora jarri ondoren, lerro gutxiko aitor-tza. Baina antzeko formula erabili da Li-bian bezala beste hainbatetan. Eta haie-tan aski eskarmentatu ez zenez, Sirian gauza bera. Ezin esan kasualitatea denik. Geopolitika izango da edo/eta energi itu-rrien banaketa berri baten borroka, bai-

na Zibilizazioen Talkaren logika ezartzen ari dira batetik eta bestetik. Ondorioak pagatu dituzte Beiruten, Parisen, eta etzi pagatuko Europako beste edonon.

Olatu handi batekin aldera dezakegu begien aurrean bizi duguna, itsasgora berezi batekin, edo historiaren auto-pistak egiten duen bihurgune handi ho-rietako bat. Dena aldatzen du Zibiliza-zioaren Gerraren agendak. Eguneroko bizi ditugun amets, lan, borroka eta asmoen testuinguru osoa mugitzen du. Euskal-dunok konpontzeke dauzkagun gataz-kena ere bai. Nork esan behar zigun, Frantzia salbuespen da, esan nahi baita setio egoeraren atarian, eta Europako gainerako herrialdeak sentitzen gerta-tuko diren eraso berrien bezperetan.

Otoitzak zerbaiterako balio duela bageneki, errezatuko genieke bateko eta besteko jainkoei Sirian potentzia handiek aspaldiko gatazkarik handie-na baretzeko urratsak ematen asmatu dezaten, hura izan dadin berriro oreka berri bat lortzeko lehen mugarria. Baina 2001etik hona potentziok gatazken la-pikoa irakinarazten egiten duten bidea ikusirik, okerragoak ikusteko prestatu beharko dugu.

Agian oraindik garaiz da Europak abian jar dezan bakearen aldeko gizarte mugimendu sendo bat. Pakistandik ha-sita Madrilerainoko jende guztiok gero eta gerra beroagoan harrapatzen gai-tuen Zibilizazioen Talkari aurre egingo dion mugimendu bakezale bat. ■

Nafarroako hezkuntzako oposizioen aferaz bost gako

Xabier Letona
@xletona

Akatsak. Hezkuntza Sailak gaizki bideratu du lan eskaintza publiko hau: bat, gobernu barruko informazioa eta kontsentsua behar bezala landu gabe ateratu; bi, aurreikus zitekeen oposizioaren jarrera, baina herritarren artean –eta bereziki irakasle komunitatean– gaia plazaratzeko komunikazio kanpaina egokia behar zen, denboraz eta sakon garatua. Jose Luis Mendoza sailburuak onartu egin ditu akatsak, hurrengoan ondo egiteko ezinbesteko urratsa.

Hauteskundeak. Abenduaren 20ko Espainiako hauteskunde orokorrak giltzarri dira gai honetan eta, eskura jarritz gero, oposizioa alderdiek baliatu egiten dituzte halako egoerak, batez ere UPN, PSN eta PPK. Baina baita ere Ahal Dugu eta Izquierda-Ezkerraren kasuan ere. Ahal Duguk bere esperientzia eza erakutsi du hasieran, baina jarrera birpentsatu du; Ezkerrak berean jarraitzen du. Funtsean, azken alderdi honek uste du bera parte den gobernuak alor identitarioari pisu sinboliko gehiegi eman diola orain arte eta neurri honekin gainezka egin dute, benetako arazoaren eztabaidari heldu gabe.

PAI. UPNk (PSNren sostenguekin) PAIren patata beroa utzi dio egungo Nafarroako Gobernuari eta honek bi zentzutan bideratu behar du gaia aurtengo

ikasturtean: batetik ea pedagogikoki egokia den baloratu behar du, nola jarraitu edo erreformatu ikusteko; bestetik, irakasle kopuruari dagokio, batez ere A eta G ereduak ikastetxe publikoen %80ra hedatu delako eta horrek gaztelaniazko irakasle elebakarrak soberan izatea ekarri duelako.

Sektoreko Mahaia. 2016 eta 2017rako 430 lanpostuko lan eskaintza publikoa sindikatuari egindako proposamena denez, oraindik bada berau berriskutuko aukerarik, baina sindikatuak oso banatuta daude eskaintzarekiko, eta ez dirudi gehiegi aldatzeko aukerarik egongo denik. Hala ere, elkarriketak eta negoziazioak oraindik badute aukera bat.

Tekniko-politiko. Irakasle kopuruaren bilakaera aurreikuspenek izaera teknikoagoa eman badiote ere, ikuspegi politikoa ere ezinbestekoa da lan eskaintzan: bat, euskarazko behar beste plaza ateratzeko egon den gabezia historikoa orekatzeko; bi, etorkizunerako irakasle elebidun edo eleanitzen esparrua sendotzeko, hauek klaseak edozein eredutan emateko gai direlako; hiru, datorren ikasturtean eremu ez euskaldunetan izango den D ereduaren zabalakundea aurreikusi behar delako. Edozer eginda ere, Gobernuak ez du oposizioaren kritikarik libratuko. Barne orekan eta komunikazio ahalik eta sendoenean jarri behar du bere indarra.

EKONOMIAREN TALAIAN

Aita Santua kapitalismoa babesten

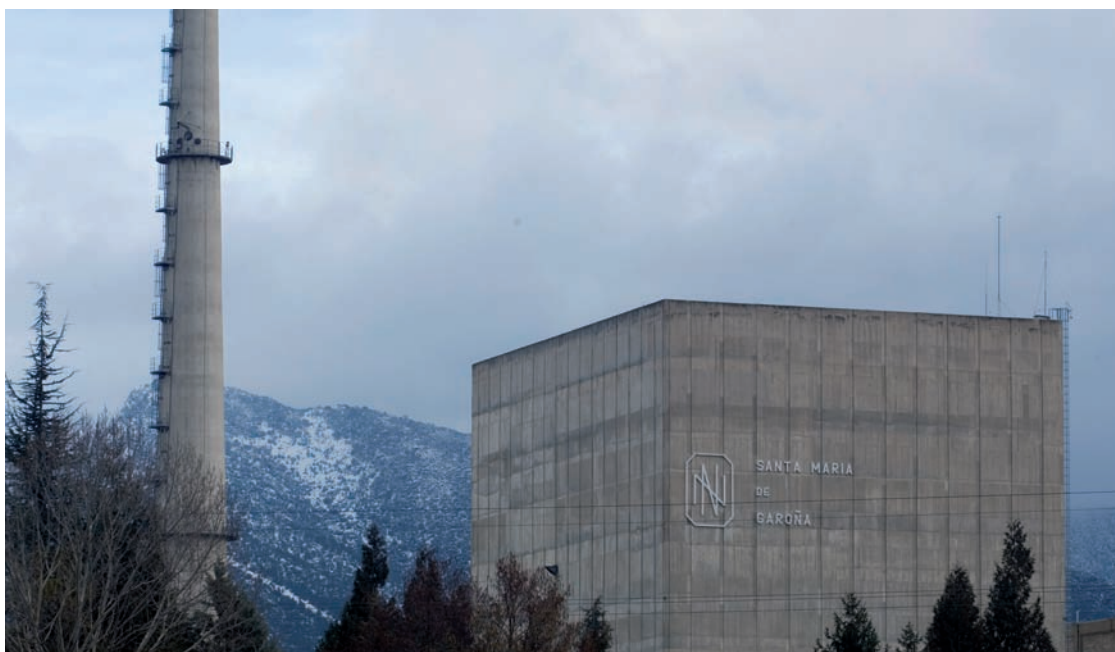

Juan Mari Arregi

Eliza katolikoaren hierarkiak beti izan dira oso diplomatikoak gobernuekiko eta sistema ekonomikoe-kiko euren erlazioei dagokienez, bereziki eskuinetik kudeatuta badaude. Urte asko dira komunismoa eta sistema hori ezarri duten erregimenak arbuizatzeko dituztela, izena bera hizki larriz aipatuta gainera; baina sekula ez dute kapitalismoaren izenik esan. Francisco Aita Santuak, zenbait keinutan hain ausarta izanagatik, oraingoan ere ez du kapitalismoa kondenatu, nahiz eta praktika kapitalistaren ondorioez hitz egin duen.

Joan den astean, Italiako ehungintza arloan dagoen “esplotazio laboral” gaitzetsi du. 2013an zazpi langile txinatar hil ziren lan egiten zuten nabe industrialak su hartu ondoren. Bertan bizi ziren, Aita Santuaren esanetan “kartoiez egindako gelatxo batean pilatuta”. Eta beste hau ere esan zuen: “Bizi baldintza jasangaitzek eta esplotazioak sortutako tragedia izan zen. Bizitzak exijitzen du ustelkeriaren kontra borrokatzea amaierara arte”. Aurretik, Lampedusan, “axolagabetasunaren globalizazioaren kontra” hitz egin zuen Franciscok, eta Sardinian berriz, “munduko sistema ekonomikoak sortutako” krisiaren kontra.

Zergatik Aita Santuak ez du sistema kapitalista bere izenez kondenatzen? Badirudi, aurreko aita santuek bezala, lotuta dagoela ia gehienez katolikoak diren gobernu eta enpresei. Kapitalismoa bere izenez salatuz legitimazioa kendu eta alternatibak bilatzeko aukerak irekiko lituzke. Salatutako heriotzak, axolagabe-riaren globalizazioa, edo munduko ekonomia sistemak sorturiko krisia, eta ustelkeria bera, ez al dira kapitalismoaren egiturazko ondorio? Hori ez onartzea kapitalismoa babestea da.

DANI BLANCO

Garoña berriz martxan jartzeko lehen pausoa eman dute

GAROÑA. Nuclenor enpresak, Santa Maria de Garoñako zentral nuklearreko jabeak, erreaktore ontzietan hobekuntza teknikoak aurkeztu dizkio Espainiako Segurtasun Nuklearreko Kontseiluari (CSN). CSNk onartu egin ditu. Zentrala berriz martxan jarri eta 2031ra arte irekita mantentzeko lehen pausoa izan liteke. Araba Garoñarik Gabe plataformak manifestazioa deitu du abenduaren 19rako.

Adi Gipuzkoako txikizio berriari

Pello Zubiria Kamino

@pellozubiria

Donostialdea-Bidasoa Beheko Zatikako Lurralde Planak (ZLP) eragindako udalerrietako hainbat taldek Plan hori bertan behera uztea eskatu dute. 13 udalerriri eragiten die, Irundik hasi eta Usurbil, Lasarte eta Andoainerraino hedatzen den eremuan.

Ondorengo hamarkadetan Gipuzkoako kostaldeko lurraldearen antolamendu osoa baldintzatuko duen plana da hilabeteotan Eusko Jaurlaritzak bultzatzen ari dena. Herritarrengandik oposizio garrantzitsua piztu duten hainbat egitasmo jasotzen ditu bere baitan: Andoainen Sorbabillatik Bazkardora N-1 autobidearen trazaketa berria, Zubietako errauskailua, Abiadura Handiko Trena, Auditx-Akularreko egitasmo urbanistikoa, Donostiako hiri-erdialdetik Metroa eraikitze proiektua, eta abar.

Horrekin batera, gaztelaniazko siglekin ezagunagoa den PTPak Lezo-Gaintxurizketan, Zubietamendin, Irunen eta Urumea bailaran estrategikotzat ematen dituen eremuetan, lurralde okupazio bortitza dakarten poligono logistiko erraldoiak, ekipamendu handiak, azpiegiturak eta eraldakuntza urbanisitiko latzak ahalbidetzen dituzten udalez gaindiko planak ezarri nahi ditu.

EUSKARA
NAFARROAN

131.867

euroz lagunduko
ditu Nafarroako
Gobernuak
helduentzako
euskararen
irakaskuntza
sustatzen duten
entitateak.

0
euro jaso dituzte
IKA eta AEK-ko
euskaltegiek
2012tik, UPNren
gobernuean.

KULTURA BONOAK

Eusko Jaurlaritzaren Kultura Bonoak 400.000 euroko aurrekontua dauka eta erdia (200.000 euro) EITBk jasoko du bonoa promozionatzeko kanpainen bidez.

ELA ETA JAURLARITZA

ELA sindikatuak "lan-prekarietatea eta miseriaren aurka" abiatutako kanpainen harira, hitz gogorrak izan ditu Angel Toña Eusko Jaurlaritzako Enplegu sailburuak: "Ezin da jende konkretua izen abizenekin identifikatu jendarteko gaizkile bailiran, mezu horiek euren irudia kaltetzen dute".

BERDEAN HEZI

Haurrak ingurunearekin harremanean heztearen onurez eta hirietako espazioak berdetu beharaz mintzo zaigu Berdean hezi. Haurrak naturara hurbiltzeko ideiak liburuak, Heike Freire psikologoak idatzia eta Txatxilipurdi elkarteak euskaratua.